
DENUNCIATION – MEANS OF NOTIFYING THE CRIMINAL INVESTIGATION BODIES

Viorica-Mihaela FRÎNTU

Lecturer PhD, “Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu

Abstract: *ACCORDING TO ART. 290 PARA. (1) OF THE CRIMINAL PROCEDURE CODE, THE DENUNCIATION IS THE NOTIFICATION MADE BY A NATURAL OR LEGAL PERSON REGARDING THE COMMISSION OF AN OFFENSE*

Keywords: *DENUNCIATION, CRIMINAL PROCEDURE CODE, MEANS OF NOTIFICATION, CRIMINAL INVESTIGATION BODY*

**Contact details
of the
author(s):**

Mail:

Conform art. 290 alin. (1) C. proc. pen., denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.

Spre deosebire de plângere, care se face de către persoana vătămată, denunțul este acel mod de sesizare prin care se aduce la cunoștința organului de urmărire penală săvârșirea unei infracțiuni în dauna altei persoane, nefiind necesar ca denunțatorul să fi suferit vreo vătămare prin infracțiunea respectivă.¹

Potrivit art. 290 alin. (2) C. proc. pen., denunțul se poate face numai personal, iar dispozițiile art. 289 referitoare la plângere, alin. (2), (4)-(6) și (8)-(10), se aplică în mod corespunzător.

Față de diferențele existente între denunț și plângere, organul de urmărire penală trebuie să manifeste o atenție deosebită în calificarea modalității de sesizare, întrucât în funcție de aceasta, ulterior începerii urmăririi penale, pot fi incidente sau nu diferite instituții procesuale [de pildă, persoana vătămată nu poate formula denunț, însă se poate constitui parte civilă sau beneficia de drepturi procesuale care nu se află în patrimoniul denunțatorului (cum ar fi cel referitor la asigurarea asistenței juridice)]; astfel, calificarea eronată a actului de sesizare ca fiind denunț în loc de plângere poate fi sursa unor viitoare nelegalități ale urmăririi penale.²

¹ Anca-Lelia Lorincz, *Drept procesual penal, vol. II*, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 18.

² Mihail Udroi, *Sinteze de procedură penală. Partea specială, vol I*, Ediția a 6-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2025, p. 73.

Această formă de sesizare este, în principiu, civică și facultativă, în sensul că o poate face orice persoană în mod voluntar, denunțarea fiind un drept, nu o obligație juridică.³

În mod excepțional, denunțul poate fi și obligatoriu. Astfel, în Codul penal sunt incriminate unele fapte care constau în omisiunea de a denunța anumite infracțiuni. În acest sens, din conținutul art. 410 C. pen. (nedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale) reiese că se pedepsește omisiunea de a denunța de îndată săvârșirea unora dintre infracțiunile contra securității naționale (cum ar fi trădarea, spionajul, atentatul care pune în pericol securitatea națională, actele de diversiune, compromiterea unor interese de stat etc.)⁴; în art. 266 C. pen. (nedenunțarea), în alin. (1), se prevede că se pedepsește fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile, iar în alin. (1¹) al aceluiași articol, se prevede că se pedepsește fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile ori contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor, nu înștiințează de îndată autoritățile; de asemenea, în art. 267 C. pen. (omisiunea sesizării), în alin. (1) este incriminată fapta funcționarului public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală; în alin. (2) al aceluiași articol, se incriminează aceeași conduită dar săvârșită din culpă.

Sub aspectul conținutului, potrivit dispozițiilor art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (2) C. proc. pen., denunțul trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului ori, pentru persoane juridice, denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal ori convențional, descrierea faptei care formează obiectul denunțului, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.⁵

Din punct de vedere al formei, denunțul poate fi făcut:

- în scris, fiind necesar să fie semnat de persoana care îl face [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (4) C. proc. pen.];
- în formă electronică, situație în care trebuie să fie certificată prin semnătura electronică a persoanei, în conformitate cu prevederile legale [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (5) C. proc. pen.]⁶;

³ Victor Văduva, în Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău (coord.), Raluca Moroșanu, Corina Voicu, Victor Văduva, Georgiana Tudor, Daniel Atasiei, Cristinel Ghigheci, Teodor-Viorel Gheorghe, Cătălin Mihai Chiriță, Teodor Manea, *Codul de procedură penală comentat*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2017, p. 836.

⁴ Anca-Lelia Lorincz, *op. cit.*, p. 19.

⁵ Textul art. 289 alin. (2) C. proc. pen., la care se face trimitere, face referire și la reprezentantul convențional, ceea ce contravine art. 290 alin. (2) C. proc. pen., care nu include și ipoteza formulării denunțului prin mandatar. (Gheorghiuță Mateuț, *Procedură penală. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2024, p. 18, nota nr. 1).

⁶ Conform art. 2 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 214/2024 privind utilizarea semnăturii electronice, a mărcii temporale și prestarea serviciilor de încredere bazate pe acestea* (M. Of. nr. 647 din 8 iulie 2024), semnătura electronică simplă – o semnătură electronică ale cărei elemente nu îndeplinesc cel puțin una dintre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o semnătură electronică avansată conform art. 26 din Regulamentul (UE) nr. 910/2014.

Potrivit art. 3 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 214/2024*, actul juridic în format electronic, semnat cu tipul de semnătură electronică prevăzute de lege sau cu semnătura electronică calificată, produce aceleași efecte juridice ca același act juridic în format letric [alin. (2)]. Valabilitatea semnăturii electronice se verifică în raport cu condițiile pe care trebuie să le îndeplinească la momentul semnării documentului electronic, iar expirarea valabilității certificatului în baza căruia a fost aplicată semnătura nu afectează valabilitatea sau efectele documentului semnat. Prevederile prezentului alineat sunt valabile și în cazul semnăturilor electronice avansate care nu se bazează pe un certificat pentru semnătură electronică, ci folosesc alte tehnologii [alin. (3)].

- oral, caz în care se consemnează în procesul-verbal de către organul care îl primește [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (6) C. proc. pen.].

Sesizarea comiterii unei fapte de natură penală prin utilizarea serviciului SNUAU 112 nu echivalează cu formularea unui denunț, în acest caz organele judiciare trebuind să procedeze la întocmirea unui proces-verbal de sesizare din oficiu.⁷

Orice persoană poate face un denunț; denunțatorul nu este parte în procesul penal, el putând fi audiat în calitate de martor.⁸

Dacă denunțul nu cuprinde datele impuse de lege, organul de urmărire penală nu se va considera sesizat și nu este obligat să se pronunțe asupra începerii urmăririi penale decât după completarea datelor prevăzute de lege, dacă este posibil.⁹

Sunt situații când denunțatorul nu își indică identitatea sau indică o identitate falsă (denunț anonim sau pseudo-denunțul), așa încât sesizarea nu poate fi restituită pe cale administrativă petiționarului pentru a fi completată. În aceste condiții, sesizarea nu poate fi considerată un denunț și nu produce efectele prevăzute de lege, însă organul de urmărire penală, după verificarea realității celor consemnate, se poate sesiza din oficiu.

Denunțul poate fi făcut și de către făptuitor (autodenunț). În anumite condiții, prevăzute expres de lege, autodenunțul poate constitui o cauză de nepedepsire¹⁰ spre exemplu, dispozițiile art. 290 alin. (3) C. pen. precizează că mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta; conform art. 292 alin. (2) C. pen., persoana acuzată de cumpărare de influență nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

În alte situații, autodenunțul poate constitui o cauză de reducere a pedepselor¹¹. Astfel, de exemplu, potrivit art. 15 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată¹², persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 din lege, iar în timpul urmăririi penale denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit infracțiuni legate de droguri beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.

Pentru persoana lipsită de capacitate de exercițiu, denunțul se face de reprezentantul său legal, iar persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face denunț cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (8) C. proc. pen.].

Potrivit art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (9) C. proc. pen., denunțul greșit îndreptat la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, pe cale administrativă, organului judiciar competent.

În cazul în care denunțul este întocmit de către o persoană care locuiește pe teritoriul României – cetățean român, cetățean străin sau persoană fără cetățenie – și prin acesta se sesizează săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, organul judiciar este obligat să primească sesizarea și să o transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă

⁷ Mihail Udriou, *op. cit.*, p. 74.

⁸ Gina Negruț, Alexandru, Boro, *Drept procesual penal*, Ediția a 4-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2024, p. 483.

⁹ A se vedea Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău (coord.), *op. cit.*, p. 837.

¹⁰ Anca-Lelia Lorincz, *op. cit.*, p. 18.

¹¹ Pentru a avea efectul unei cauze de reducere a pedepselor, denunțul formulat trebuie să conducă la începerea urmăririi penale *in rem* și la continuarea efectuării urmăririi penale față de suspect, nefiind necesar ca la momentul valorificării să fi fost pusă în mișcare acțiunea penală sau să se fi emis rechizitoriul față de persoana denunțată. În cazul în care denunțul este formulat după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, acesta nu poate fi invocat ca temei de contestație la executare, deoarece nu are natura unei cauze de micșorare a pedepsei apărută *postsententiam*. (M. Udriou, *op. cit.*, p. 75).

¹² M. Of. nr. 163 din 6 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare.

infracțiunea, caz în care se aplică în mod corespunzător regulile privind cooperarea judiciară în materie penală [art. 290 alin. (2) C. proc. pen. raportat la art. 289 alin. (10) C. proc. pen].

Denunțul trebuie redactat/tradus în limba română chiar și atunci când este formulat de persoana care nu vorbește sau nu înțelege limba română, dispozițiile art. 290 alin. (2) C. proc. pen. nefăcând trimitere la art. 289 alin. (11) C. proc. pen.¹³ Facilitatea recunoscută de legiuitor în sensul depunerii sesizării în limba pe care o cunoaște privește doar persoana vătămată, nu orice persoană care sesizează organele judiciare, alin. (11) al art. 289 reprezentând transpunerea Directivei 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității.¹⁴

Dacă aspectele sesizate sunt mincinoase (nereale), persoana care a făcut denunțul cunoscând acest fapt va fi trasă la răspundere penală pentru infracțiunea de inducere în eroare a organelor judiciare (art. 268 C. pen.).¹⁵

Legea nu instituie niciun termen pentru introducerea denunțului, însă, spre a produce efecte, el trebuie introdus până la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale.

¹³ Mihail Udroi, *op. cit.*, p. 74.

¹⁴ Victor Văduva, în Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău (coord.), *op. cit.*, p. 837.

¹⁵ Carmen-Silvia Paraschiv, *Fișe de procedură penală pentru admiterea în magistratură și avocatură*, Ediția a 4-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2019, p. 440.

Bibliografie

Literatură de specialitate

- Gina Negruț, Alexandru, Boroș, *Drept procesual penal*, Ediția a 4-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2024;
- Anastasiu Crișu, *Drept procesual penal. Partea specială*, Ediția a 5-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2025;
- Anca-Lelia Lorincz, *Drept procesual penal, vol. II*, Editura Universul Juridic, București, 2016;
- Gheorghită Mateuț, *Procedură penală. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2024;
- Carmen-Silvia Paraschiv, *Fișe de procedură penală pentru admiterea în magistratură și avocatură*, Ediția a 4-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2019;
- Mihail Udroiș, *Sinteze de procedură penală. Partea specială, vol I*, Ediția a 6-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2025;
- Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău (coord.), Raluca Moroșanu, Corina Voicu, Victor Văduva, Georgiana Tudor, Daniel Atășci, Cristinel Ghigheci, Teodor-Viorel Gheorghe, Cătălin Mihai Chiriță, Teodor Manea, *Codul de procedură penală comentat*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2017.

Legislație

- Codul penal;
- Codul de procedură penală;
- Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată în M. Of. nr. 163 din 6 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 214/2024 privind utilizarea semnăturii electronice, a mărcii temporale și prestarea serviciilor de încredere bazate pe acestea, publicată în M. Of. nr. 647 din 8 iulie 2024.